מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות פער בין כותרת מטעה לתוכן הכתבה
- לתרגל בדיקת מקור, תאריך ואמינות ידיעה
- להבין מהם סימני אזהרה לחדשות שקריות

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – בחירה מרובה

1. ב – יש פער בין הכותרת לתוכן - צריך להיזהר
2. ג – מי המקור והאם הוא אמין
3. ב – סרטון או תמונה מזויפים שנראים אמיתיים
4. ב – חשוד - יש סתירה בין הכותרת לתוכן
5. ב – כי ידיעה ישנה עלולה להיראות כאילו קרתה עכשיו

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – צריך לקרוא את כל הכתבה ולבדוק את התוכן
2. לא נכון – גם אתרים מוכרים יכולים לפרסם כותרות מטעות, חשוב לבדוק תוכן
3. נכון – פער כזה מרמז שהכותרת מגזימה או מטעה
4. לא נכון – דיפ-פייק יכול להיראות אמיתי מאוד ולהטעות
5. נכון – ידיעות שקריות עלולות להשפיע על דעת הציבור בתקופה רגישה זו

חלק ג' – השלמת משפטים

1. תוכן
2. פייק
3. דיפ-פייק
4. חשוד
5. מקור

חלק ד' – התאמה

- 1 – ה (חשוד)
- 2 – א (אמין)
- 3 – ב (פייק)
- 4 – ג (דיפ-פייק)
- 5 – ד (מקור)

חלק ה' – סדר פעולות של הבלש

1. לקרוא את הכותרת
2. לבדוק מי המקור ומתי פורסם
3. לקרוא את כל תוכן הכתבה
4. להשוות בין הכותרת לתוכן בפועל
5. להחליט אם אמין, חשוד או פייק

חלק ו' – כתיבה קצרה

1. תשובה חופשית - יש לבדוק שהכותרת מציגה דבר לא מדויק ושההסבר מזהה את הפער בין הכותרת לעובדות
2. לבדוק מקור, לחפש אישור ממקורות נוספים, לא לשתף לפני בדיקה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- אמין=נבדק ונמצא נכון, חשוד=יש ספק שטרם נפתר
- למשל פער בין כותרת לתוכן או ניסוח מוגזם
- כדי לדעת אם הגוף שמפרסם אמין ומוכר

טיפים להפעלה:

- אפשר לשחק את המשחק בכיתה בקבוצות ולדון בכל כותרת לפני חשיפת התשובה
- לחזק את ההבחנה בין כותרת לתוכן בעזרת דוגמאות מהמשחק עצמו
- לשים דגש על שיח מכבד ולא פוליטי בדיון בכיתה

דף תרגול: זיהוי פייק ניוז וכותרות מטעות

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

לפני הבחירות מתפרסמות הרבה כותרות שנועדו למשוך תשומת לב, אך לא תמיד משקפות את האמת. בדף זה נתרגל לבדוק כותרות מול תוכן הכתבה ולהחליט אם הידיעה אמינה, חשודה או פייק.

1 חלק א' – בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כותרת כתבה טוענת 'המורים פותחים בשביתה!' אך בגוף הכתבה כתוב שהמורים 'שוקלים צעדים'. מה זה מלמד?

א) הכותרת מדויקת לגמרי ב) יש פער בין הכותרת לתוכן - צריך להיזהר ג) הכתבה בטוח פייק מוחלט
ד) אין צורך לבדוק יותר

2. מה הכי חשוב לבדוק לפני שמאמינים לידיעה?

א) כמה לייקים יש לה ב) האם היא מעניינת ג) מי המקור והאם הוא אמין ד) האם הכותרת מושכת

3. מהו דיפ-פייק?

א) כותרת אמיתית ב) סרטון או תמונה מזויפים שנראים אמיתיים ג) אתר חדשות רשמי
ד) ציטוט מדויק

4. כותרת אומרת שדבר מה 'קרה' אבל בכתבה כתוב שזה רק 'נשקל' או 'ייתכן'. איך נסווג זאת?

א) אמין לגמרי ב) חשוד - יש סתירה בין הכותרת לתוכן ג) פייק ברור ד) אין לב לזה

5. מדוע חשוב לבדוק תאריך של ידיעה?

א) כדי לדעת את מזג האוויר ב) כי ידיעה ישנה עלולה להיראות כאילו קרתה עכשיו ג) זה לא חשוב כלל
ד) כדי לספור ימים

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כותרת בלבד מספיקה כדי לדעת אם ידיעה נכונה	☐	☐
2	אם המקור הוא אתר חדשות מוכר, אפשר תמיד לסמוך על הכותרת בלי לבדוק עוד	☐	☐
3	כשיש פער בין מה שכתוב בכותרת למה שכתוב בפנים, זה סימן אזהרה	☐	☐
4	דיפ-פייק הוא תמיד קל לזיהוי במבט ראשון	☐	☐
5	לפני הבחירות יש חשיבות מיוחדת לבדיקת מהימנות ידיעות	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. כדי לבדוק ידיעה צריך להשוות בין הכותרת לבין _____ הכתבה

2. ידיעה שקרית שמוצגת כאמיתית נקראת _____

3. סרטון מזויף שנראה אמיתי נקרא _____

4. כשלא בטוחים אם ידיעה נכונה, מסווגים אותה כ _____

5. חשוב לבדוק מי פרסם ידיעה, כלומר מהו ה _____ שלה

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כותרת מגזימה מול תוכן מתון	___	**א.** אמין
2. עובדות שנבדקו ונמצאו נכונות	___	**ב.** פייק
3. ידיעה שהומצאה לגמרי	___	**ג.** דיפ-פייק
4. סרטון מזויף שנראה אמיתי	___	**ד.** מקור
5. מי פרסם את הידיעה	___	**ה.** חשוד

5 חלק ה' – סדר פעולות של הבלש

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	לקרוא את כל תוכן הכתבה
☐	לקרוא את הכותרת
☐	להשוות בין הכותרת לתוכן בפועל
☐	להחליט אם אמין, חשוד או פייק
☐	לבדוק מי המקור ומתי פורסם

6 חלק ו' – כתיבה קצרה

ענו בקצרה.

1. כתבו דוגמה לכותרת מטעה אפשרית, והסבירו למה היא מטעה

2. מה הייתם עושים אם הייתם רואים ידיעה חשודה ברשת?

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין ידיעה 'אמינה' ל'חשודה'?

תנו דוגמה אחת לסימן אזהרה בכותרת

למה חשוב לבדוק את המקור של ידיעה?

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 ☹️